

5330/00.01.00/2024

Perheiden terveystalvet

05.05.2025

## Perhekeskuspalveluiden vastaus valtuustoaloitteeseen

### Tausta

Vihreiden ja SDP:n aluevaltuustoryhmät ovat tehneet valtuustoaloitteen (7.10.2024) aiheesta neurokirjon häiriöiden palvelukokonaisuuden kehittämiseksi Pohjois-Savon hyvinvointialueella. Valtuustoaloitteeseen oli nostettu seuraavat asiat, joita tulisi huomioida perhekeskuspalvelujen palvelutuotannossa:

- 1. Toimenpideohjelman tuottaminen:** tulisi laatia kirjalliset tavoitteet neurokirjon henkilöiden yhdenvertaisuuden ja osallisuuden edistämiseksi sekä palvelujen ja tukitoimien kehittämiseksi koko elämänsäajan ajalle, ja ne konkreettiset toimenpiteet, joilla näihin tavoitteisiin päästään
- 2. Estää palveluissa väliinpuotoaminen;** turvata palvelujen saatavuus, oikea-aikaisuus, riittävät palvelut, estää palvelutarpeen kasaantuminen sekä järjestää tarpeiden mukaiset varhaiset palvelut. Selkeä vastuutaho tulisi määritellä, joka koordinoi palvelujen kokonaisuutta ja kulkee asiakkaan rinnalla. Palvelujen jatkuvuus tulisi turvata läpi elämänsäajan perheen ja läheisten tuen tarpeita unohtamatta. Osaamista ammattilaisille, rakenteet konsultaatiolle
- 3. Huomioida neurokirjon henkilön läheiset**

### Perhekeskuspalvelujen vastaus

Perhekeskuspalvelut vastaavat alaikäisten lasten ja nuorten sekä heidän perheidensä osalta neurokirjon tuesta sekä hoidosta ja kuntoutuksesta.

Perhekeskuspalveluissa tuotetaan ennaltaehkäiseviä ja varhaisen tuen, hoidon ja kuntoutuksen palveluja. Neurokirjon henkilöiden osalta näitä ovat esimerkiksi vanhemmuuden tukeminen, varhainen yksilöllinen tai ryhmämuotoinen tuki, tutkimus, hoito sekä psykoedukaatio. Lasten vanhemmille sekä nuorille tarjotaan ADHD-strategiakursseja. Lisäksi tarpeen mukaisesti perhekeskuspalveluissa voi saada toiminta- tai fysioterapeutin, sairaanhoitajan tai kuntoutusohjaajan tukea ja kuntoutusta.

Perhekeskuspalveluissa asiakas voi saada nepsy-valmennusta osana palvelutuotantoa. Nepsy-valmentajien määrä ei kuitenkaan tällä hetkellä vastaa tarvetta ja nepsyvalmennusta on hyvinvointialueella tarjolla epätasaisesti. Ammattilaisten välisessä työnjaossa on tunnistettu olevan epäselvyyksiä, lisäksi rakenteita monialaiselle yhteistyölle eri toimijoiden kesken puuttuu, mm. vastuu seurannasta tuen jatkuvuuden näkökulmasta.

Perhekeskuspalveluissa on tunnistettu neurokirjon kehittämistarpeet yli sektorirajojen ja neurokirjon palveluiden kehittäminen on valittu yhdeksi painopisteeksi vanhemmuuden tuen ja mielenterveyden tukemisen ohella.

Alla kuvattuna perhekeskuspalvelujen toimenpidesuunnitelmat neurokirjon henkilöiden häiriöiden palvelukokonaisuuden kehittämiseksi Pohjois-Savon hyvinvointialueella:

5330/00.01.00/2024

Perheiden terveystalvet

05.05.2025

Käytössä ovat ja kehittämistyön alla ovat hoitopolut ja hoitoketjut

- a. Perhekeskuspalveluissa hyödynnetään Pohjois-Savon hyvinvointialueella tuotettua lasten ja nuorten ADHD hoitoketjua. Henkilöstö on koulutettu hoitoketjun käyttämiseen.  
[https://www.terveysportti.fi/xmedia/shp/shp01349/ADHDlapset\\_ja\\_nuoret.html](https://www.terveysportti.fi/xmedia/shp/shp01349/ADHDlapset_ja_nuoret.html)
- b. RRP hankkeen rahoittama nepsytiimi on tukenut olemassa olevan ADHD hoitoketjun jalkauttamista toimillaan.
- c. Perhekeskuspalvelut on mukana tuottamassa yhteistyössä erikoissairaanhoidon kanssa Autismikirjon häiriöiden hoitoketjua.

### Jatkosuunnitelmat

1. RRP-hankkeen nepsytiimin kehittämisestä saatujen tuloksien hyödyntäminen: Neurokirjon koulutuksia on järjestetty laajasti ja ne ovat tavoittaneet ammattilaisia monialaisesti. Tukea on tarjottu myös toimipaikkakohtaisin injoin ja tukipuhelimen kautta, lisäksi tukimateriaaleja otetaan käyttöön. Ryhmätoimintoja on kehitetty sektorirajat ylittäen, pilottivaiheen jälkeen ryhmät jatkavat. Yhteistyötä järjestöjen kanssa on tiivistetty, ja pyritään yhä tiivistämään, jotta asiakkaat löytävät myös sosiaali- ja terveydenhuoltoa täydentävät järjestöjen toiminnot aiempaa helpommin. Asiakkaille ja ammattilaisille avataan hyvinvointialueen nettisivuille neurokirjon osio ja sähköinen perhekeskus auttaa jatkossa tapahtumien tiedottamisessa. Ammattilaisverkostojen avulla levitetään tietoa ja osaamista. Lisäksi tässä kehittämistyössä on kerätty asiakasosallisuustietoa ja hyödynnetty kokemusasajia.
2. Haettiin hankerahoitusta ja rahoituksesta on saatu päätös (KELA-rahoittama) ajalle 1.4.2025-30.9.2026. Projektiasiantuntijan rekrytointi on saatu päätökseen ja aloituksesta on sovittu 5.5.2025.

Hanketyön nimi on Polku kirjolle: Monialainen tuki neurokirjon lapsille, nuorille ja perheille.

Hankkeen tavoitteena ja tehtävänä on kuvata Pohjois-Savon hyvinvointialueelle monialainen, sektorirajat ylittävä palvelupolku neurokirjon lapsille, nuorille ja perheille. Hankkeessa kootaan monialainen sektorirajat ylittävä ohjaava työryhmä, joka tukee ja ohjaa hankkeeseen palkattavan projektiasiantuntijan työtä. Hankkeessa toteutetaan monialaiset työpajat, joissa tuotetaan materiaali sektorirajat ylittävään neurokirjon palvelupolkuun. Polku kuvataan visuaalisena kokonaisuutena asiakkaiden ja ammattilaisten käyttöön. Siinä on tunnistettu eri tahoilla tuotettavat tuen muodot neurokirjon asiakkaille sekä hyvinvointialueen ja Kelan palveluiden osalta kriteerit, milloin ja miten kuhunkin tuen muotoon tai palveluun ohjataan. Polku muodostuu monialaisten toimijoiden tuottamista palveluista sektorirajat ylittäen.

Yhteisessä työskentelyssä tunnistetaan mahdollisia palveluaukkoja sekä etsitään monialaisia yhteistyömalleja ratkaisuksi. Työskentelyssä arvioidaan hyvinvointialueella tuotettavien palveluiden koordinaation tarpeet. Tavoitteena on tunnistaa ja kuvata Pohjois-Savossa käytettävissä olevat palvelut yhtenä kokonaisuutena ja siten varmistaa,

5330/00.01.00/2024

Perheiden terveystalvelut

05.05.2025

että asiakas saa tukea ja ohjautuminen tuen äärelle on sujuvaa. Kun tämä toteutuu, voi vaativamman tuen ja kuntoutuksen tarpeet vähentyä.

3. Nepsyvalmennus vastaa tällä hetkellä vain osittain asiakastarpeisiin ja alueellinen tarjonta ei vielä toteudu. Tämä on tunnistettu yhdeksi jatkokehittämiskohteeksi.

Minna Pitkänen  
perhepalveluiden palvelualuejohtaja

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu Pohjois-Savon hyvinvointialueen  
asianhallintajärjestelmässä